

være for knap med Portionerne, ligesom ogsaa, at man, følgende visse Regler, heller ikke maa ubelufte Gaardmandsfønner, thi der kan være Gaardmænd, der sidde i saadanne Omstændigheder, at der hos dem kan være lige saa stor Trang som hos Husmand. Hele denne Udvikling er, som de Herrer ville vide, der kende de Forhandlinger, vi i en lang Række af Aar have ført herom, som skreven ud af Folkethingets Sind. Og dette Punkt har stor praktisk Betydning, thi der er mange Skoleforstandere, der have lidt overordentlig ved de knappe, elendige Portioner, som hverken kunne slaa til her eller der. Folk, der kende Forholdene, vide, hvorledes Mange ere blevne trykkede deraf, at, naar en Elev efter 2—3 Maanedes Forløb ikke længere selv kan betale paa Skolen, saa maa Skoleforstanderen selv punge ud, men der er en Grænse for, hvad han formaar. Der har været Forstandere, der have maattet bringe Offre paa et Par Tusinde Kroner for deres Skyld, der have for smaa Portioner. Ved de forhøjede Tilskud kan dette Forhold forandres. Naar vi nu se, hvor mange Ansøgninger der er tilbage, der ikke have kunnet komme i Betragtning, da kan det atter overveies, om vi ikke maa gribe dybere i Pungen. Men heri maa der ikke gribes forstyrrende ind ved en ustadig og usforstandig Kritik. Her er altsaa atter et Punkt, som Kritiken maatte omtale med Anerkendelse. Dernæst er der Bestemmelserne med Hensyn til Udbetalingen. Alle ere ikke tilfredse med denne Fremgangsmaade med Maanedsanvisninger. Der er Forstandere, der ønske, at de kunne faae Beløbet tilsendt strax, naar Bedkommende er anmeldt som Elev, istedetfor at indsende Kvitteringer maanedsvis. Enhver Skoleforstander kan jo imidlertid et Par Dage før Maanedens Udløb samle sine Kvitteringer for de forskellige Elever og indsende dem under Et til den Amtstue, han har at gjøre med. Det er Regnskabsfager, som ere gjorte færdige paa en Time i hver Maaned, og det forekommer mig, at der er god Orden deri, og at der vises megen Liberalitet dermed. Lad os blot være fri for dette Prutteri fra Skoleraadens Side, at, naar en Mand bliver syg eller maa rejse hjem i Anledning af Familieforhold en Maaned før Tiden, saa staar han der og faar ingen Penge; maaste faar han et lille Beløb, men ofte slet Intet. Skoleforstanderen lægger ud, men faar Intet. Dette maa vi komme bort fra, og det slippe vi for ved den foreslaaede Ordning. Det er altsaa det tredje Punkt. Det er anerkjendelsesværdigt, at vi ere naaede til denne Afgjørelse. Jeg tror, at Ingen her i Salen kan have Noget imod disse Punkter, som vi have arbejdet hen til i fuld Forstaelse. Det er Tider, hvor der er nok at strides om; Lad os da paastjonne ethvert Skridt, vi gjøre i Overensstemmelse med hinanden. — Jeg vender mig nu til et andet Punkt i de Bemærkninger, som den ærede Ordfører meget loyalt paa Flertallets Vegne fremsatte om dette Forhold,

Spørgsmaalet om de 18 Aar. Jeg skal ikke foregribe den ærede Ordførers Udtalelser, men kun sige, at, naar det blot staar saaledes, at 18 Aar blive Regel, saa vil jeg ikke tilraade, at vi gaa videre og sætte Grænsen fuldkommen eksklusivt. Thi da kunde vi komme til at gjøre mærkelig Fortræd i adskillige Tilfælde. Derfor tror jeg, at, naar der i disse Regler kunde komme til at staa — jeg tror, at den ærede Ordfører er enig deri — „i Reglen ikke under 18 Aar“, og Skoleraadene loyalt tage derimod, bliver det kun enkelte Procent af Portionerne, der uddeles til unge Mænd under 18 Aar, og disse enkelte kunde komme til at tilfredsstille i særlige Forhold, hvor der er megen Trang, og hvor de kunde faae megen Betydning. Dette var det fjerde Punkt. — Hvad angaar Bekjendtgørelser, tror jeg, det er fuldstændig korrekt, at Folkethinget stræber sig privilegerede Aviser af hvilken som helst Art foruden dem, vi have — at vi kunde komme af med dem, vi have, var ønskeligt —, men jeg tror, at hvad den ærede Minister i Udvalget har anført for Hensigtsmæssigheden af det Blad, der er nævnt, er korrekt. Naar han da iøvrigt henstillede til Skoleraadene at handle som de ville, er han uden Ansvar med Hensyn til Spørgsmaalet om Privilegier. Dette tager jeg imidlertid ikke med som et Punkt, men tager kun de fire Punkter, jeg tidligere har nævnt, og jeg ønsker, at man tager disse fire Punkter, naar man vil kritisere, eller at man anerkjender dem og lader dem staa som indvundne Resultater. Lader os saa kaste Dinene paa de andre Punkter. Vi komme da til det femte, som lader til at være noget vanskeliggere, nemlig Spørgsmaalet om, hvorvidt Ansøgerne bør opgives, hvilken Skole enhver af dem vil søge. Jeg har set en Kritik, der med Forbigaaelse af de 4 Punkter kaster sig over dette Spørgsmaal, som jeg anser for ikke lidt vigtigt, og gjør det med sand Ensidighed, idet man kun angiver en Grund til saadanne Opgivelser, nemlig at Skoleraadene da selv ensidig kunne bestemme, hvilke Skoler de ville støtte med Elever, og hvilke ikke. Men saaledes er det ikke fremsat i Ministeriets Cirkulærer; thi deri hedder det, at naar Ansøgerne angive, paa hvilken Skole de ville, kan der tages Hensyn til Længden af det attraaede Kursus, til Størrelse af de Skolepenge, der maa anvendes maaste paa Grund af den paagældende Skoles bedre Udstyrelse med Lærere, Apparater o. s. v., til de større Reiseudgifter, til det større Forbrug af Bøger paa Grund af Omfanget af Undervisningen paa Skolen, og endvidere til, at Skolen virkelig er en Skole. Disse fem Grunde anføres for de foreslaaede Bestemmelser fra Ministeriets Side, og jeg siger da: Vi maa tage i Betragtning, at de fire første kunne være ret gode Grunde. — Navnlige vil jeg ikke negte, at overfor Elever i Skoler, der have f. Ex. 6—7 Maanedes Kursus,